

Foretræde for Folketingets Miljø- og Fødevareudvalg om deponier og PFAS

Vi (Brancheforeningen Cirkulær) har gennem de senere år opbygget en viden om deponier, der betyder, at vi nu ved, at omkostningerne ved at efterbehandle deponierne bliver væsentlig højere, end vi forudså for 10-15 år siden. Problematikken med PFAS har yderligere skubbet til denne dagsorden.

Den viden sætter spørgsmålstegn ved, om den måde, vi dag finansierer efterbehandlingsperioden på, er realistisk og rimelig.

I det efterfølgende konkretiseres problematikken gennem regneeksempler fra nogle af landets deponier.

Hvad er efterbehandlingsperioden?

Et deponi har tilladelse til at modtage en vis mængde affald (kapacitet). Når deponiet er fyldt op, lukker det for modtagelsen af affald og går over i efterbehandlingsperioden. Deponiet består blandt andet af membraner og rør, der sikrer, at perkolatet (spildevandet) opsamles og sendes til rensning på et spildevandsreningsanlæg, og ikke ender direkte i omgivelserne.

Deponierne rens ikke selv perkolatet, men afleder det til spildevandsreningsanlæg.

Efterbehandlingsperioden er den periode, hvor perkolatet fortsat skal ledes til spildevandsreningsanlægget. Det er selvsagt forbundet med omkostninger dels i forhold til drift og vedligeholdelse af afledningssystemet på deponiet, dels til spildevandsafgiften. Når perkolatet overholder nogle fastsatte krav for indholdet af miljøfremmede stoffer, skal det ikke længere ledes til spildevandsrensning. Det betyder, at deponiet overgår til "passiv" tilstand, da det ikke længere udgør en (miljø)risiko for omgivelserne.

Deponeringsdirektivet har fastsat efterbehandlingsperioden til 30 år, men i praksis har det vist sig, at efterbehandlingsperioden for mange anlæg er betydeligt længere. Vi taler om potentielle efterbehandlingsperioder på 100 år og derover.

Når det så yderligere viser sig, at der findes "nye" miljøfremmede stoffer, vi skal tage højde for, forværres problemet. PFAS er et eksempel på dette.

Finansiering af efterbehandlingsperioden

De penge, der skal bruges til at finansiere efterbehandlingsperioden, skal opkræves hos de affaldsproducenter, der afleverer affaldet på deponiet i dets "levetid" – "forureneren betaler princippet".

Det betyder, at når deponiet er fyldt op med affald, så skal der være tilstrækkelige midler til at dække omkostninger i efterbehandlingsperioden.

Det siger sig selv, at hvis efterbehandlingsperioden er 100 år og ikke 30 år, så løber deponiet tør for penge på et tidspunkt og/eller skal opkræve et væsentligt højere gebyr.

Rensning af perkolat for PFAS - et regneeksempel

Der er ingen tvivl om, at alle deponiers perkolat indeholder PFAS. Vi forventer derfor, at der på et tidspunkt stilles krav om, at deponierne skal rense deres perkolat for PFAS, inden det sendes videre til spildevandsreningslæggene. Det har naturligvis konsekvenser for deponiernes økonomi.

I nedenstående eksempel er forudsætningerne, at

- Deponiet modtager affald i 30 år, hvor penge til finansiering af efterbehandlingsperioden skal opkræves.
- Efterbehandlingsperioden er 100 år i stedet for 30 år
- Perkolatet skal renses for PFAS i 130 år
- Prisen for at rense for PFAS er 107 kr/m³

Deponi		
Deponeret mængder pr. år i tons	Gebyr pr. tons i kroner (eks statsafgift på 475 kr/ton)	Udledt perkolat til spildevandsrensning pr. år i m ³
67.000	402	189.300
Ekstra omkostninger som følge af at perkolatet skal renses for PFAS		
		Kroner
Forventet pris for rensning af perkolat pr. m ³ for PFAS		107
Pris for rensning af perkolat for PFAS i et år	= 107 kr * 189.300 m ³	20.255.100
Omkostninger i 130 år for rensning af PFAS (inklusive rensning i efterbehandlingsperioden på 100 år)	= 20.255.100 kr * 130 år	2.633.163.000

Stigning i gebyret pr. ton (omkostninger i de 130 år skal opkræves over 30 år) som følge af rensning for PFAS	= (2.633.163.00 kr/30 år)/67.000 ton	1310
---	--------------------------------------	------

Tallene i tabellen er tal fra et eksisterende deponi.

I ovenstående tilfælde vil gebyret således stige med mere end 1.300 kr./tons for at dække de ekstraomkostninger, der følger af, at perkolatet skal renses for PFAS. Der er her *ikke* tale om en "fuld" rensning for PFAS – dette ville koste væsentlig mere.

Vi har lavet en tilsvarende beregning for de fem deponier, der dækker cirka halvdelen af de deponerede mængder affald i Danmark. Under de samme forudsætninger som herover, vil det betyde en samlet ekstraregning på cirka 6,6 milliarder kroner, der skal opkræves over (max) 30 år. Det betyder en gennemsnitlig stigning på mere end 800 kr./tons for at deponere affald.

En så voldsom stigning i gebyret, kan føre til at affald i stedet for at komme på deponi ender i fx skovene. Lige nu er der eksempler på at asbestaffald "deponeres" ulovligt, da det kan være dyrt at komme af med miljømæssigt korrekt.

Det bemærkes, at jo færre år deponiet har til at opkræve pengene, desto mere vil gebyret pr. tons affald stige.

Teknologiudvikling

Der findes allerede i dag en række rensningsteknologier, der i større eller mindre grad kan rense perkolat for PFAS. Teknologier der konstant videreudvikles, ligesom der er nye teknologier på vej. Det betyder, at prisen for at rense for PFAS med stor sandsynlighed vil falde inden for de kommende år. Det vil dog også afhænge af, hvilke rensningskrav, der stilles til deponiernes perkolat.

Nye krav

Vi kan forvente at grænseværdierne for udledning af perkolat til spildevandsreningsanlæg øges. Det gælder ikke kun PFAS men potentielt også andre miljøfremmede stoffer. Det vil alt andet lige øge deponiernes omkostninger.

Hertil kommer at deponierne – lige som så mange andre – oplever en stigning i nedbør. Det øger mængden af perkolat og dermed udgifterne til rensning og spildevandsanlæg.